

Udenrigsministeriet Humanitær bistand og NGO-samarbejde Asiatisk Plads 2 1448 København K Email: hum@um.dk	<h1>Afsluttende rapport</h1>	
	UM j.nr.	Dato:

Dette skema anvendes ved afslutning af udviklings- og humanitære projekter finansieret af Udenrigsministeriet (Humanitær bistand og NGO-samarbejde). Skemaet bedes udfyldt elektronisk i Word med skrifttype Garamond, str. 13 og fremsendt elektronisk til um@um.dk, c.c. hum@um.dk.

Det anbefales, at skemaet udfyldes i et kortfattet og præcist sprog (dansk eller engelsk) – eventuelt med brug af punktform. Skemaet må i udfyldt form ikke overskride 6 sider.

Generelle oplysninger og finansiel rapportering

1. UMF- og j.nr.	UMF 500-8301.02 j. nr. 104.N.396.b.1	
2. Organisation	Genvej til Udvikling (herefter GtU)	
Adresse	Skovvej 24	
Postnummer og by	9510 Arden	
Kontaktperson	Jørgen Olsen	
Telefonnummer	Telefaxnummer	Email
98 56 29 94	98 56 29 94	gtu_sekr@hotmail.com
3. Projekttitle	Egnsudvikling i Amatal, Niger, fase 3 (herefter EiA3)	
4. Land og lokalitet	Niger: Amatal-zonen, Tchirozérine Departement, Agadez-regionen	
5. Projektperiode	Ifølge bevillingsgrundlag	Faktisk
Start (dag/måned/år)	01.01.2006	01.01.2006
Afslutning (dag/måned /år)	31.12.2010	28.02.2011
6. Samlede projektkostninger	Ifølge bevillingsgrundlag	Faktisk
(i DKK)	6.500.000	6.498.265
7. Danidas bidrag til projektet	Ifølge bevillingsgrundlag	Faktisk
(i DKK – inkl. administrationsvederlag)	6.500.000	6.498.265
8. Andre finansieringskilder	Ifølge bevillingsgrundlag	Faktisk
(i DKK – inkl. administrationsvederlag)	Ingen	Ingen
9. Indkøb i Danmark	Ifølge bevillingsgrundlag	Faktisk
(i DKK – inkl. administrationsvederlag)	750.305	761.951

Overordnet resultatrapportering

10. Sammendrag

Skriv et kortfattet sammendrag (vurdering) af projektets vigtigste resultater, problemer og læring

EiA3 har markant forbedret organisationen af zonen befolkning med kooperativ, underafdeling af dette og derunder forvaltningskomiteer. Kommunikationen mellem organerne fungerer efter omstændighederne (nomadisering) imponerende. Zonen 4 etniske grupper, alle lokalområder og begge køn er ligeværdigt inddraget.

EiA3 har forbedret fødevarer sikkerheden gennem 60 gartneriparceller og 4 kornbanker med kværne.

EiA3 har forsynet over 300 voksne og unge med elementære kundskaber i læsning, skrivning, regning, organisation, miljø og indkomstskabende aktiviteter.

EiA3 har styrket tuaregisk sprog og kultur.

.....

EiA har oplevet, at bygningsværker og brønde er blevet helt eller delvist ødelagt af voldsomme regnskyl og kraftige vinde, lige som alvorlig tørke har dræbt knapt en tredjedel af kvæget. Endelig har konflikt mellem centralregeringen og en tuaregisk domineret oprørsgruppe samt udefrakommende islamistiske gruppers gidseltagninger påvirket zonen økonomi, fordi mulighederne for at sælge kunsthåndværk til udlændinge er tæt på nul, og fordi nødvendig militær eskorte medfører kraftig fordyrelse af fødevarer m.v., som importeres uden for regionen.

Læringen er bl.a., at klimaforandringerne må anses for permanente, og at der ligger en udfordring i at tilpasse sig dem, lige som der ligger en udfordring i at styrke en fredelig indsats for at fremme zonen mest oprindelige befolknings interesser.

11. Effekt (Outcome og impact)

Vurdering af i hvilken grad projektmål (outcome) og udviklingsmål (impact) er nået. Hvis ikke, det er for tidligt at vurdere opnåelse af udviklingsmål angives det, hvorledes og hvornår, en monitorering heraf vil ske.

Udviklingsmålet er at styrke selvforsyning, selvbestemmelse og selvtillid i Amatal-tal-zonen for de ca. 30.000 overvejende tuareger og fulbeer samt igdalen'er og hausæer.

Projektmålene er:

- 1) at mindske afhængigheden af kvægavl, via spredning af erhvervsgrundlaget,
- 2) at forbedre den interne kapacitetsopbygning i Kooperativet i Amatal,
- 3) at styrke befolkningens uddannelsesniveau, identitetsfølelse og evne til at hævde rettigheder.

Ad 1) Erhvervsgrundlaget er spredt via gartneridrft samt en smule mekanik og håndværk.

Ad 2) Der henvises til punkt 10 vedr. CA's organisering.

Ad 3) Se punkt 10 for en del af svaret. Befolkningen tager afstand både fra tuaregisk dominerede oprørsgrupper og fra udefrakommende gidseltagere og er fast besluttet på at arbejde for sine rettigheder ad fredelig politisk vej. Indenrigsministeriet har givet tilsagn om, at zonen skal være sin egen kommune. En del af identiteten er den fredelige sameksistens mellem de etniske grupper.

12. Resultater (output)

For hvert resultat udvælges og angives én, fortrinsvis kvantitativ, indikator (samme som i ansøgning og statusrapporter). For hver indikator angives oprindelige mål samt det faktiske resultat.

Projekt/program:	Oprindeligt mål	Resultat
Resultat (output) 1	Bygning af 6 kursus- og mødecentre.	Centrene er funktionelle.

Resultat 2	Undervisning af unge og voksne i kapacitetsopbyggende og indkomstskabende fag på 9 centre	Der undervises på de 6 opførte centre + 2, hvor bygningerne fandtes i forvejen. Staten havde lovet at opføre det 9. center, men holdt ikke løftet.
Resultat 3	Kornbanker skaber fødevarer sikkerhed og opbygger kvindeorganisering	4 kornbanker når ud til 60 pct. af befolkningen, og kvinder styrkes både økonomisk (køber billigt fra kornbankerne) og organisatorisk (dominerer kornbankernes forvaltningskomiteer).
Resultat 4	Dyrkningen af grøntsager bidrager til alsidig kost og til at opbygge indkomstskabende aktiviteter	Der er oprettet over 60 gartneriparceller, fordelt over hele zonen – hver berørt familie får nettooverskud på et stykke over 1.000 DKK for hver høst. Grøntsagerne forbedrer ernæringen, bl.a. har kvinderne for første gang i historien ikke længere problemer med blodmangel oven på fødsler.
Resultat 5	Indtægtsforbedringer og kapacitetsopbygning forbedrer relationerne mellem Amataltal-zonens folkeslag	I afsluttende evaluering står: Organisationens levedygtighed skyldes den kendsgerning, at den forener alle de etniske grupper, der findes i zonen. Evalueringen konstaterer, at andelen af fulbeer er vokset fra 27 pct. til 30 pct.

Beskriv resultaterne, herunder

- Hvem har haft gavn af projektet (målgruppe)? Specificér kvinder og mænd

Befolkningen er fordoblet under projektets forløb og mere end tredoblet, hvis man ser på folketallet, før det første Danida-finansierede projekt blev startet i 1999 – befolkningen er nu på ca. 30.000 i Amataltal-zonen. Ikke mindst fulbé-folket føler sig tiltrukket af zonen på grund af faciliteterne, som projekt EiA3 og tidligere faser har introduceret. De tidligere fasers brøndrenoveringer og EiA3's kurser for unge og voksne samt gartneriparcellerne er omhyggeligt spredt over hele zonen. Derfor er der grundlag for at konkludere, at hele zonens voksende befolkning nyder godt af resultaterne. Kvinderne er i flertal i alle de forvaltningskomiteer, der vedrører håndværk, kornkværne, småhandel samt opdræt af geder og får.

- I hvilket omfang har projektet nået sine målsætninger (hvorfor – hvorfor ikke)

Trods ihærdig indsats har befolkningen endnu ikke opnået at få sin egen kommune – sagen syltes i indenrigsministeriet. Mekanik og håndværk har relativ beskeden udbredelse, men ville kunne vokse betragteligt, hvis der færdedes flere udefrakommende i zonen. Turisterne bliver væk på grund af truslen fra Al-Qâ'ida, lige som handel mellem hele regionen og det øvrige Niger samt nabolande er markant generet af den fordyrelse af transport, som opstår, i og med at det er nødvendigt med militær eskorte på hovedfærdselsårenerne.

- en vurdering af de længerevarende resultater af projektet (impact). Angiv hvilket grundlag og indikatorer vurderingen bygger på.

Projektets forløb og status har definitivt markeret, at kvægavl ikke behøver være den altdominerende levevej i et samfund i det klimabælte og med de befolkningsgrupper, som der er tale om.

Gartneridrift er kommet for at blive. Både evalueringen ved Mouhamed Bâ i februar 2009 og slutevalueringen ved Dr. Idé Tahirou i december 2010 leder til at konkludere, at befolkningen både kan og vil dyrke grøntsager. På det organisatoriske plan tyder evalueringerne i retning af, at organiseringen i kooperativ med underafdelinger og forvaltningskomiteer vil blive opretholdt.

13. Problemer og justeringer

- Hvilke problemer har projektet måttet forholde sig til (uforudsete samt inden for forudsætninger og risici, jf. ansøgning)?

De globale klimaforandringer øver en ekstrem påvirkning på tilværelsen i Amatal-tal-zonen, ikke mindst ved, at tørkerne forekommer oftere og voldsommere end nogensinde før i historien. Regnbygerne er sjældnere og sjældnere; men når de endelig kommer, dræber de store mængder dyr flodsengene, foruden at de anretter meget betydelige ødelæggelser på bygninger – dette skyldes, at de fleste bygninger er opført udelukkende af soltørret ler og uden stabiliserende cement.

- Hvilke justeringer i projektdesignet, herunder budgettet, er blevet gennemført (punktform og begrundelse)?

Budgetmarginen er overvejende brugt til aktiviteter og investeringer, hvortil i alt er anvendt 4.982.616 mod budgetteret 4.115.008, dette som følge af dialog mellem CA og GtU. Der er kun beskedent overforbrug på løn samt lokal administration – 855.614 mod budgetteret 754.840 – på trods af voldsomme fordyrelser af leve- og andre omkostninger. Udgifterne til tilsyn og evaluering er mere end halveret – fra 319.660 til 143.413 – dels grundet CA's prioritering, dels på grund af, at det er farligt for europæere at færdes i Niger på grund af gidseltagninger.

14. Levering af serviceydelser

- Hvor stor var projektets dækningsgrad i forhold til områdets totale størrelse (folk i samme situation)?

Projektet har ydet dækning i hele zonen omkring uddannelse af unge og voksne og omkring gartneri – vedr. kornbanker er kun ca. 60 pct. dækket, hvilket ikke udelukker, at de 40 pct. kan samles op af det fortsatte samarbejde i CA.

- Hvad er der gjort for at sikre, at projektet ikke har skabt ulighed imellem dem, der direkte har haft gavn af projektet og dem, som projektet ikke har nået?

CA's ledelse gennemfører hyppige rundture i zonen for bl.a. at tage højde for dette.

- Hvad har de samlede projektomkostninger til serviceydelser været pr. person/familie, som har modtaget serviceydelserne (estimeret)?

Hvis serviceydelserne sættes til 4 mill. ud af bevillingen på 6,5, giver det 133 kr. pr. person.

15. Fortalervirksomhed (primært for udviklingsprojekter. Humanitære indsatser, hvor relevant)

- Hvordan har projektet bidraget til at sætte særlige emner på dagsordenen?

Projektet har hævdet det tuaregiske sprog via sprogseminarer for lærere og konsulenter, hævdet skolebørnene i Amatal-tals ret til at få del i uddelingerne fra Verdensfødevarerprogrammet og fået indenrigsministeriet til at love, at Amatal-tal-zonen skal være sin egen kommune.

- I hvilken grad har denne indsats ført til konkrete resultater (f.eks. ændrede forhold for bestemte grupper, ændret praksis hos myndigheder eller ændret lovgivning)?

Det tuaregiske sprog er ændret fra at være et rent talesprog til også at blive læst og skrevet, f. eks. læser skolebørnene de eventyr, de tidligt i deres liv fik mundtligt overleveret af deres mor. Verdensfødevarerprogrammet uddeler jævnlige mad til skolebørnene, men utilstrækkeligt. Processen omkring selvstændig kommune er endnu ikke ført ud i livet.

16. Kapacitetsudvikling

- Beskriv partnerorganisationens/målgruppens samlede situation og kapacitet ved projektets afslutning

Alle inspektioner og evalueringer har vurderet, at kommunikationen mellem CA, de ni underafdelinger (GM'er) og forvaltningskomiteerne for de enkelte aktiviteter er usædvanlig velfungerende, ikke mindst når man tager den hyppige og nødvendige nomadisering i betragtning. CA inddrager og repræsenterer begge køn, alle etniciteter, alle erhvervsgrupper og alle lokaliteter i Amatal-tal-zonen.

- Hvad er partnerorganisationen/målgruppen i stand til nu, som den ikke tidligere kunne?

CA har udviklet taktisk sans, således at det har stiftet en NGO, kaldet Taghilt, hvilket betyder "cyklus" i samme brede betydning som på dansk – den har næsten samme ledelse og formål som CA, men uden CA's skarpe geografiske afgrænsning til Amatal-tal-zonen. Taghilt optræder i forhold til de donorer, der foretrækker at samarbejde med NGO'er og CA i forhold til donorer, der hellere vil samarbejde med kooperativer. Efter projektets ophør er det lykkedes Taghilt at skaffe støtte fra EU til et program omfattende bekæmpelse af ørkenspredning, brøndrenoveringer og et mikrofinansprogram med kvæg til 30 enker.

- I hvilken grad har projektet bidraget til denne ændring?

Selve det at gennemføre et mangefacetteret projekt indgyder respekt og demonstrerer et pålideligt niveau af organisation.

17. Bæredygtighed

- Hvorledes vil de opnåede resultater blive fastholdt på længere sigt (bæredygtighed)?

CA's niveau og metode af organisering bidrager til at fastholde resultaterne. Det samme gør det faktum, at gartneriparcellernes produkter kan sælges på markeder til befolkningen i selve zonen og nabozoner.

- For udviklingsprojekter: Hvorledes vil samarbejdet mellem den danske organisation og samarbejdspartneren fortsætte?

Der samarbejdes fortsat om indkøb og salg af håndværksprodukter samt om små bevillinger fra bl.a. tipsmidlerne. Det er uafklaret, om en eller anden form for opfølgning i større dimension vil kunne komme på tale.

- Er projektets erfaringer blevet dokumenteret og søgt overført til andre organisationer og institutioner? Hvordan har disse evt. anvendt (eller har planer om at anvende) erfaringerne i deres arbejde?

Konsulent Dr. Idé Tahirou, som har udført inspektioner i projektet og dets forudgående faser, har fortalt, at han har udbredt kendskab til projektet over hele Niger, når han har følt anledning til det. Det vil være muligt at spørge ham om nærmere oplysninger desangående, hvis det vurderes relevant.

18. Oplysningsarbejdet

- Gør rede for eventuelle oplysningsaktiviteter, der har været gennemført i forbindelse med projektet
Oplysninger om projektet er løbende indgået i Genvej til Udviklings oplysningsarbejde, som er
 1. Udgivelse 4 gange om året af tidsskriftet Projekt & Kultur.
 2. Uddeling af oplysningsmateriale og salg af håndværksprodukter fra små stande ved byfester, julemarkeder, møder, foredrag og Aalborg Zoo nogle dage hver sommer.
 3. Drift af hjemmesiden www.gtu.dk.
 4. Billeder fra projektet vises både på hjemmesiden, som lysbilleder, som elektroniske billeder og som papirbilleder i albummer.

- I hvilken grad er formålet med disse aktiviteter blevet opnået?

Aktivitet 1 og 2 har været i gang det meste af foreningens 33-årige levetid; det samme har aktivitet 5, bortset fra, at de elektroniske komponenter er af nyere dato. Den er dog etableret tidnok til, at projekt EiA3 har været fulgt på hjemmesiden under hele det femårige forløb. Vi oplyser, hvor vi får mulighed for det og lægger op til debat og overvejelser; men det er svært at måle effekt på anden vis, end at antallet af medlemmer i foreningen ligger stabilt på omkring 170.

- Specificér målgruppe og antal personer berørt

Der er ingen specifik målgruppe ud over de dele af den danske befolkning, som det er muligt at komme i kontakt med, f. eks. høj- og efterskoler samt foredragsforeninger. Aktivitet 2 og til dels 4 vil ofte være rettet mod mere eller mindre forudsætningsløse i den brede danske befolkning, herunder i landområder, hvor andre udviklingsorganisationer meget sjældent færdes.

- Specificér hvorvidt aktiviteterne har været nyskabende

Direkte nyskabende har de måske ikke været; men vi ser salg af håndværksprodukter som et middel til at fortælle, at mennesker i Syd kan være kreative og handlekraftige.

- Specificér resultater og informationsformidling

Vi prøver at holde vores mundtlige, skriftlige og elektroniske oplysningsarbejde i et sprog, der skal være forståeligt for så mange som muligt. Vi oplever, at det er svært at skaffe nye aktive medlemmer; men det hænger nok sammen med, at det er en kæmpefordel at kunne et pænt niveau af fransk for at kunne deltage i korrespondance med en fransksproget partnerorganisation.

19. Liste over dokumenter fra projektets gennemførelse

Anfør de dokumenter, som er udarbejdet i forbindelse med projektets gennemførelse og afslutning – herunder eventuelle studier, reviderede projektdokumenter, projektgennemgange og evalueringsrapporter – samt oplysningsmateriale om (eller i f.m.) projektet.

Ansøgningsskema + projektdokument + budget + oplysninger om den ansøgende organisation.

Inspektionsrapporter fra konsulent, Dr. Idé Tahirou, Niger, januar 2007 og januar 2009.

Statusrapporter for årene 2006, 2007, 2008 og 2009.

Midtvejsevalueringsrapport ved konsulent Mouhamed Bâ, Senegal, marts 2009.

Slutevalueringsrapport ved konsulent Dr. Idé Tahirou, Niger, februar 2011.

Projekt & Kultur, tidsskrift udgivet af Genvej til Udvikling 4 gange om året.

Korrespondance pr. brev, telefon og mail, herunder rapporter for to måneder ad gangen, mellem Kooperativet i Amatal og Genvej til Udvikling.

Rapporter ved undervisningsinspektørerne Ahmed Mikail, Billa Sabit og Gamar Alao.

Besøg i Niger ved medlemmer af GtU: marts 2006 og november 2008 ved pensioneret højskolelærer

Poul Kruse, maj 2009 ved biolog Isabelle Grignon, december 2007 ved koordinator Jørgen Olsen.